

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (A. Cașcaval)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (I. Cotruță, I. Țurcan, L. Pruteanu)

## Î N C H E I E R E

11 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător  
judecători

Aliona Miron  
Mariana Pitic  
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele lui Luca Zinaida,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Luca Zinaida împotriva lui Luca Vasili cu privire la repararea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

### c o n s t a t ă :

La 07 decembrie 2021, Luca Zinaida a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Luca Vasili cu privire la repararea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii se menționează că, la 16.09.2019 Luca Vasili, aflându-se în s. Șerpeni, r-nul Anenii Noi, a colectat știuleții de păpușoi de pe terenul ce aparține lui Luca Zinaida, astfel atribuidu-și arbitrar un drept ce nu-i aparține.

În privința lui Luca Vasile a fost întocmit un proces verbal cu privire la contravenție, fiind tras la răspundere în conformitate cu art. 335 din Codul contravențional.

Prin, hotărârea Judecătoria Anenii Noi, sediul central, din 12.03.2020, a fost recunoscut Luca Vasili, domiciliat în s. Șerpeni, r-nul Anenii Noi, vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 335 din Codul contravențional și i s-a aplicat acestuia o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 18 unități convenționale, în sumă de 900 de lei.

La 02 iunie 2021, către Luca Vasile, s-a adresat cu o somație prin care reclamanta Luca Zinaida a solicitat, repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma comiterii contravenției, prevăzute de art.335 din Codul contravențional, comisă de către Luca Vasile împotriva reclamantei Luca Zinaida.

Conform avizului, Luca Vasile a recepționat somația la data de 05.06.2021, dar nu a primit nici un răspuns cu privire la somația înaintată. Comunică că Luca Zinaida

a suportat un prejudiciu material cauzat în urma sustragerii roadei de porumb în cantitate de 1000 kg, în sumă de 1 500 de lei.

În circumstanțele invocate, fără echivoc survine obligația lui Luca Vasile de a repara prejudiciul material și moral, parvenit în urma acțiunilor ilegale din 16.09.2019, or, prin noțiunea de prejudiciu moral se înțelege suferințele psihice cauzate prin acțiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobândite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul de familie și personal).

Reieșind direct din acțiunile ilicite a lui Luca Vasile, afirmă că i-a fost creat un prejudiciu delictual care poate fi categorizat în următoare succesiune și anume în această ordine de idei este necesar de subliniat că, pentru a stabili cuantumul despăgubirilor destinate compensării prejudiciului moral, trebuie apreciată, gravitatea, importanța și consecințele negative ale prejudiciului cauzat, ceea ce înseamnă aprecierea prejudiciului moral, aceasta nu este altceva decât aprecierea acelor consecințe negative suferite de persoana vătămată în plan psihic. Când persoana a suferit un „prejudiciu moral” cauzat prin contravenție, pentru aprecierea relativ corectă, a prejudiciului moral, este necesar să fie luate în considerație și analizate toate circumstanțele și împrejurările cauzei.

În acest sens, Luca Vasile în momentul săvârșirii acțiunilor ilegale către Luca Zinaida, cât și după, în urma aprecierii a gravității acțiunilor ilegale ale făptuitorilor precum și a consecințelor ce pot surveni, victimei Luca Zinaida i-a fost sustrasă toată roada de porumb la care a muncit și a îngrijit-o o vară, la ce toată roada a fost sustrasă de către Luca Vasile.

Sub un alt aspect urmează a determina cuantumul prejudiciului moral prin trecerea în obiectiv a prejudiciului cauzat personalității sociale (cinstea, onoarea, demnitatea, viața privată, numele, pseudonimul etc.).

Prin prejudicii aduse onoarei, cinstei, demnității, prestigiului explică prejudiciile produse prin sustragerea de pe terenul amplasat în extravilanul s. Șerpeni r-lui Anenii Noi, ce-i aparține cu drept de proprietate lui Luca Zinaida, a roadei de porumb în cantitate estimată aproximativ la 1 000 kg.

Disconfortul și emoții, legate direct de acțiunile lui Luca Zinaida determină întinderea prejudiciului moral, pentru compensarea căruia este necesară încasarea unor despăgubiri materiale ale prejudiciului moral care se apreciază la suma de 20.000,00 lei, ce necesită a fi încasată de la pârât.

Sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții și neputință se constată atunci când victima, aflându-se într-o stare permanentă de frică, disconfort și retrăire, nu poate savura de modul obișnuit de trai, simțindu-se totodată și incapabilă de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege.

Solicită încasarea de la Luca Vasile prejudiciul material suferit în sumă de 1 500 de lei, prejudiciul moral în sumă de 20 000 de lei și cheltuielile de judecată pentru asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 23 iunie 2022 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Luca Zinaida împotriva lui Luca Vasile cu privire la repararea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Luca Vasili, în beneficiul lui Luca Zinaida, prejudiciul moral în sumă de 4 000 de lei, și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2 000 de lei, iar în total 6.000 de lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins cererea de apel depusă de avocatul Oleg Spînu în interesele lui Luca Zinaida.

A fost admisă cererea de apel depusă de avocatul Criclivîi Sergiu în interesele lui Luca Vasile.

A fost modificată hotărârea din 23 iunie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor pentru asistența juridică, micșorînd suma încasată cu titlu de prejudiciu moral de la 4 000 de lei până la 2 000 de lei și cheltuielile pentru asistența juridică de la 2 000 de lei până la 1 000 de lei. În rest hotărârea a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond întemeiat a respins pretenția privind încasarea prejudiciului material în mărime de 1 500 de lei, deoarece potrivit suportului probatoriu nu se atestă careva probe sau înscrisuri, ce ar confirma cuantumul prejudiciului material cauzat de către pârâtul Luca Vasili în urma comiterii faptei prejudiciabile de care a fost recunoscut vinovat, indicând doar că mărimea prejudiciului a fost apreciat în viziunea ei fără a proba ce cantitate i-a fost sustrasă și costul porumbului la acel moment. Mai mult ca atât, s-a demonstrat că colectarea ilegală a știuleților de păpușoi a fost doar de pe o jumătate a părții de teren, deoarece acest teren aprține lui Luca Vasile și lui Luca Zinaida, obținut în devălmășie și care nu a fost partajat. Pe cale de consecință în lipsa probelor ce ar confirma pretențiile în partea prejudiciului material, învederând prevederile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de fond întemeiat le-a respins.

Cât privește încasarea prejudiciului moral, instanța de apel a notat că instanța de fond corect a reținut că săvârșirea de către pârât a unei fapte ilicite cu vinovăție în privința reclamantei se confirmă prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi, sediul central din 12.03.2020, prin care s-a constatat că Luca Vasili a comis contravenția prevăzută de art. 335 din Codul contravențional. Prin urmare, în urma acțiunilor întreprinse de pârâtul Luca Vasili prin dispunerea arbitrară a bunurilor ce-i aparțin reclamantei Luca Zinaida, ultimei i-au fost cauzate disconforturi psihice, stres și indignare, stări apreciate ca fiind componente ale prejudiciului moral și care au fost cauzate cu certitudine de acțiunile culpabile ale pârâtului, fiind într-o legătură de cauzalitate între fapta ilicită și consecințele prejudiciabile.

A punctat faptul că suma solicitată de apelantă cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 20 000 de lei este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Instanța de apel ajunge la concluzia că hotărârea primei instanțe în privința pretenției lui Luca Zinaida cu privire la repararea prejudiciului moral este necesar de a o modifica, luând în considerație faptul că instanța de fond a dispus încasarea sumei de 4 000 de lei prejudiciu moral, sumă care în opinia instanței de apel este mare în raport cu suferințele suportate de apelantă. Reieșind din aceste considerente, instanța de apel a considerat necesar de a micșora suma încasată cu titlu de prejudiciu moral de la 4000 de lei până la 2000 de lei.

La 18 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Oleg Spînu în interesele lui Luca Zinaida a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și decizia

instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiunii (f.d. 107-114).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 31 ianuarie 2023.

La 20 februarie 2023, copia deciziei din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul poștei electronice în adresa participanților la proces (f.d. 102).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele lui Luca Zinaida, la 18 aprilie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 15 mai 2023, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele lui Luca Zinaida, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (f.d. 116).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele lui Luca Zinaida a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile

prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele lui Luca Zinaida, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,  
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Oleg Spînu în interesele  
lui Luca Zinaida.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc